

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa G. P.

przeciwko „B.” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 16 maja 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 13 października 2016 r., sygn. akt XXI Pa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 4290 (cztery tysiące dwieście dziewięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 października 2016 r., sygn. akt XXI Pa [...] Sąd Okręgowy w W. w sprawie z powództwa G. P. przeciwko „B.” Sp. z o.o. w W. o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w W. z 7 czerwca 2016 r., sygn. akt VII P [...], zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że zasądził od „B.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz G. P. kwotę 8.218,50 zł brutto pod warunkiem zgłoszenia przez powoda gotowości do świadczenia pracy w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia, a w pozostałym

zakresie powództwo oddalił, dokonał również modyfikacji rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów.

Począwszy od dnia 1 października 1995 r., do dnia 31 sierpnia 2013 r., G. P. był zatrudniony przez „B.” Sp. z o.o. z siedzibą w W., pierwotnie na podstawie umowy o pracę zawartej na czas trzech miesięcy na stanowisku kierowcy i pracownika administracyjnego, a od dnia 1 stycznia 1996 r., w oparciu o bezterminową umowę o pracę na analogicznych stanowiskach. Wynagrodzenie powoda wynosiło 8.218,50 zł miesięcznie.

Jakość wykonywanej pracy pracowników była corocznie oceniana przez pracodawcę. Ocena tej jakości w przypadku G. P. za rok 2012 r., zawierała drobne uwagi w przedmiocie poszerzenia znajomości systemu ADM, wzmożenia kontroli ekipy sprzątającej, przejęcia odpowiedzialności za kafeterię, czy rozwinięciem współpracy z działem księgowości.

Z uwagi na powyższe, w styczniu 2013 r., ze strony pracodawcy został przygotowany dla pracownika program naprawczy, na czasokres od dnia 15 lutego 2013 r., do dnia 15 maja 2013 r., którego celem miała być poprawa jakości jego pracy oraz efektywności wykonywanych przez niego zadań. Założenia programowe przedstawił pracownikowi jego bezpośredni przełożony D. N.. W treści programu znalazło się zastrzeżenie, że brak poprawienia standardów pracy w proponowanym okresie będzie skutkować wystąpieniem pracodawcy o rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem.

W dniu 27 maja 2013 r., w obecności D. N. oraz Szefa Działu Kadr pracodawcy – D. W. wręczono pracownikowi wypowiedzenie umowy o pracę, ze skutkiem na dzień 31 sierpnia 2013 r. Jako przyczyny decyzji pracodawca wskazał brak realizacji programu naprawczego poprawy jakości pracy z dnia 15 lutego 2013 r., wymieniając brak proaktywnego oraz odpowiedzialnego zachowania w zakresie usprawnienia systemu [...], brak odpowiedzialności za przeprowadzenie ankiety w kantine, brak realizacji usprawnienia systemu [...] w ciągu 3 miesięcy, niedotrzymanie terminu dostarczenia danych dotyczących obsługi technicznej budynku - opóźnienie 6 dni, nieefektywne wykorzystanie czasu pracy, niewłaściwa komunikacja z przełożonym w sprawie raportów bezpieczeństwa budynków,

problemów z usprawnieniem [...] oraz brak aktywnej komunikacji z innymi działami lub dostawcami, brak elastyczności i chęci rozwoju w kierunku nowych technologii.

Po złożeniu przedmiotowego oświadczenia przez pracodawcę, pracownik poinformował go o fakcie podlegania ochronie przedemerytalnej z tytułu uprzedniego wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Pracownik nie wskazał wówczas podstawy prawnej swojej ochrony. Fakt wręczenia mu wypowiedzenia był zaskoczeniem dla współpracowników.

W kwietniu 2015 r., G. P. wystąpił do ZUS II Oddział w W. z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej. Decyzją organu ZUS II Oddział w W. z dnia 27 lipca 2015 r.; przyznano na rzecz G. P. świadczenie emerytalne w postaci emerytury pomostowej od dnia 1 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy ocenił, że ustalony przez Sąd pierwszej instancji stan faktyczny jest prawidłowy, za wyjątkiem ustalenia, że powód był osoba chronioną w myśl zapisu art. 39 k.p., i dlatego Sąd Okręgowy ustalony stan faktyczny przyjmuje jako własny, poza ustaleniem co podlegania powoda szczególnej ochronie.

Sąd drugiej instancji wskazał, że pismo o wypowiedzeniu umowy o pracę powód otrzymał w dniu 23 maja 2013 r., a w tym dniu nie spełniał on przesłanek wskazanych w treści art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 r. z późniejszymi zmianami. W ocenie Sądu odwoławczego po dniu 31 grudnia 2008 r. powód nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 (według stanu na dzień 23 maja 2013 r.). Zatem powód musiałby spełniać warunki wskazane w ust. 2 i 3 art. 49 czyli spełniać warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12. Jeżeli uznać, że powód spełniał warunki opisane w punktach 1-5 art. 4, to niewątpliwie nie spełniał warunków wskazanych w art. 5-12, a z treści art. 49 pkt 2 wynika, że musiałby spełniać przesłanki z art. 4 pkt 1-5 i 7 oraz art. 5-12 łącznie. Powoda dotyczy art. 5 ustawy, czyli pracy na statkach powietrznych. Bezsprornie powód nie wykonywał pracy w powietrzu na statkach żeglugi powietrznej (brak było dowodów w sprawie na tę okoliczność). Aby spełniać ustawowe przesłanki do emerytury pomostowej powód musiałby wykonywać pracę o szczególnym charakterze wymienioną w punkcie 1 załącznika nr. 2 do ustawy i spełniać warunki określone w jej art. 4 pkt 1, 4-7 - vide art. 5. Powód w trakcie procesu nie przedstawił dowodu, w

szczegółności dokumentu pracodawcy, iż wykonywał pracę wymienioną w punkcie 1 załącznika nr. 2 do ustawy, czyli mechanika lotniczego związaną z bezpośrednią obsługą potwierdzającą bezpieczeństwo statków powietrznych na płycie lotniska. Złożone przez powoda zaświadczenie świadczyło o pracy powoda związanej z bezpośrednią obsługą samolotu na płycie lotniska oraz pracy na statkach żeglugi powietrznej, natomiast nie precyzuje, czy była to praca mechanika lotniczego związana bezpośrednio z obsługą potwierdzającą bezpieczeństwo statków powietrznych na płycie lotniska. Zaświadczenie z 24 czerwca 1997 r. określa pracę powoda, jako pracę na stanowisku wymienionym w wykazie A dziale VIII poz. 12 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz.U. Nr 8, poz. 43), co nie jest tożsame z faktycznie wykonywaną pracą przez powoda i określoną w art. 5 ustawy o emeryturach pomostowych. W wykazie A dziale VIII poz. 12 wymieniona jest praca na statkach żeglugi powietrznej oraz prace związane z bezpośrednią obsługą samolotów na płycie lotniska, natomiast załącznik nr. 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, na podstawie, której powód wywodzi swoje roszczenie, mówi o pracach mechaników lotniczych związanych bezpośrednio z obsługą potwierdzającą bezpieczeństwo statków powietrznych na płycie lotniska. Powód bowiem nie miał wówczas uprawnień i doświadczenia zawodowego do wykonywania tej pracy. Do emerytury uprawniałaby powoda praca faktycznie wykonywana, a takiej wykonywać nie mógł z uwagi na brak wykształcenia i praktyki zawodowej. Zdaniem Sądu Okręgowego, skoro strona pozwana podważyła w trakcie procesu treść zaświadczenia z 24 czerwca 1997 r., jako dokumentu prywatnego, to po stronie powoda leżało przeprowadzenie dowodu, że jest pracownikiem chronionym w myśl art. 39 k.p. i udowodnienie, że wykonywał pracę o szczególnym charakterze wymienioną w punkcie 1 załącznika nr. 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Praca powoda opisana w zaświadczeniu pracodawcy z dnia 24 czerwca 1997 r. nie była, według Sądu drugiej instancji, tożsama z pracą wymienioną w załączniku nr. 2 w punkcie 2 do ustawy pomostowej, a jedynie taka praca dawałaby, w momencie wręczania powodowi oświadczenia o wypowiedzeniu umowy o pracę, prawo do emerytury pomostowej i w konsekwencji byłby on pracownikiem chronionym.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że powód otrzymał emeryturę pomostową na podstawie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych po spełnieniu w terminie późniejszym, niż data otrzymania oświadczenia strony pozwanej o wypowiedzeniu umowy o pracę, przesłanki zawartej w punkcie 6 art. 4 czyli po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Powód bowiem w okresie od 1 września 2014 r. do 26 listopada 2014 r. pracował na stanowisku autocysterny. Tym samym ZUS również uznał, że powód nie spełniał przesłanek z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

W konsekwencji Sąd drugiej instancji uznał, że powodowi, jako pracownikowi niechronionemu, nieobjętemu przesłankami zawartymi w treści art. 39 k.p. nie przysługuje wynagrodzenie za cały czas pozostawania bez pracy, lecz jedynie za jeden miesiąc na podstawie art. 47 k.p.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył w punktach I, II, III i V. Skargę oparto na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. czyli na oczywistej zasadności skargi. W piśmie z 29 czerwca 2017 r. pełnomocnik skarżącego wskazał, że Sąd drugiej instancji nie oparł się na całym materiale dowodowym jakim dysponował Sąd Rejonowy w konsekwencji dokonując błędnej oceny pozostałych dowodów zgromadzonych w aktach sprawy oraz opierając rozstrzygnięcie nie błędnej podstawie prawnej. Zdaniem skarżącego Sąd Okręgowy nie dysponował aktami ZUS jak również dokumentacją przedłożoną przez „P.” SA, którymi dysponował Sąd Rejonowy. Nie zapoznając się z powyższymi dowodami Sąd Okręgowy wyciągnął błędne wnioski jakoby powód w momencie wypowiedzania mu umowy o pracę nie był pracownikiem chronionym, co w przedmiotowej sprawie było zasadniczą kwestią sporną. Z dokumentów tych zaś ewidentnie wynikało, że zaświadczenie o pracy powoda w warunkach o szczególnym charakterze, odpowiadało stanowi faktycznemu tj. że powód w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych miał 15 letni staż pracy w warunkach o szczególnym charakterze, a zatem stosownie do art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach

pomostowych oraz art. 39 k.p. był pracownikiem chronionym. Pominięcie powyższych dowodów spowodowało również naruszenie przez Sąd Okręgowy art. 6 k.c. przez uznanie, że strona pozwana skutecznie podważyła treść zaświadczenia z 24 czerwca 1997 r. i stwierdzenie, że powód nie udowodnił, że jest pracownikiem chronionym w sytuacji, w której treść tegoż zaświadczenia została potwierdzona zarówno dokumentami przedłożonymi przez „P.” SA oraz aktami ZUS, z których jednoznacznie wynika, że ZUS jako jedyny organ uprawniony do weryfikacji uprawnień emerytalnych w żaden sposób nie podważył treści zaświadczenia z dnia 24 czerwca 1997 roku i uznał cały okres pracy powoda o którym była mowa w przedmiotowym zaświadczeniu za pracę w warunkach o szczególnym charakterze.

Pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o:

1. odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej powoda z dnia 19 grudnia 2016 r. do rozpoznania;
2. oddalenie skargi kasacyjnej w całości, jako zupełnie bezzasadnej, w przypadku przyjęcia jej do rozpoznania;
3. dopuszczenie dowodu z dokumentów załączonych do odpowiedzi na skargę kasacyjną;
4. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty

świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) Nie można uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik skarżącego nie wykazał, aby skarga kasacyjna była rzeczywiście oczywiście zasadna. Należy zauważyć, że zgodnie ze wskazanym powyżej utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej dotyczy naruszenia przez sąd wydający wyrok przepisów prawa

materialnego lub wydania wyroku z naruszeniem przepisów postępowania, przy czym naruszenie to w obu przypadkach musi być na tyle jaskrawe i ewidentne, że już przy pobieżnym oglądzie sprawy można je dostrzec. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w niniejszej sprawie opiera się natomiast na polemice z oceną materiału dowodowego dokonaną przez Sąd drugiej instancji. Skarżący nie wykazał, aby Sąd Okręgowy rzeczywiście pominął część materiału dowodowego, w szczególności dokumentów uzyskanych od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz poprzedniego pracodawcy powoda – „P.”, zwłaszcza, że Sąd odwoławczy odnosił się do treści tych dokumentów w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Skarżący nie zgadza się w istocie z oceną tego materiału dowodowego i próbuje jedynie przeforsować swoją ocenę stanu faktycznego sprawy, którą wcześniej podzielił Sąd pierwszej instancji. Nie sposób jednak uznać, aby świadczyło to o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w punkcie drugim ma swoje oparcie w § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).